

Vårt datum
2020-05-20

Vår Referens
TV 2020/848
Johan Böök
johan.book@tekniskaverken.se
013-20 82 62

Ert datum/Your date
2020-02-19

Er referens/Your reference
M2020/00166/KI

Miljödepartementet
103 33 Stockholm

m.remissvar@regeringskansliet.se
emi.hijino@regeringskansliet.se

Remissyttrande avseende *SOU 2020:4 Vägen till en klimatpositiv framtid* (Dnr M2020/00166/KI)

Tekniska verken i Linköping AB önskar genom detta remissyttrande lämna synpunkter på betänkandet SOU 2020:4 Vägen till en klimatpositiv framtid.

Tekniska verken är ett regionalt kommunägt energiföretag med omkring 230 000 privat-och företagskunder. Tekniska verken bedriver verksamhet inom bland annat kraftvärme, vattenkraft, vindkraft, biogas, avfallsinsamling, avfallsbehandling, vatten & avlopp, eldistribution och bredband. Under 2019 gav vår verksamhet en klimatnytta på 860 400 ton CO₂.

Tekniska verken står bakom och hänvisar till remissvaret från vår branschorganisation Energiföretagen Sverige, men vill understryka följande punkter:

Sammanfattning

- Tekniska verken är positiva till Bio-CCS och anser att det är en viktig metod att tillämpa för att åstadkomma negativa utsläpp av koldioxid.
- Det är angeläget att säkerställa att Bio-CCS inte leder till minskade ambitionsnivåer när det gäller en sänkning av de fossila utsläppen.
- En tillämpning av omvända auktioner för negativa utsläpp kan leda till kostnadseffektiva lösningar, men det är avgörande att de utformas på ett sådant sätt att tillräckligt många aktörer visar intresse i syfte att uppnå konkurrens mellan aktörerna.
- Tekniska verken anser att det måste förtydligas hur styrmedel för bio-CCS ska hanteras när koldioxidutsläppen är en mix mellan biogen och fossil koldioxid, vilket är situationen vid exempelvis energiåtervinning av avfall.
- Både när det gäller Bio-CCS och andra kompletterande åtgärder är det viktigt att stödsystemet utformas så teknikneutralt som möjligt.

Inledning

Tekniska verken har aktivt deltagit i framtagandet av uppvärmningsbranschens färdplan inom ramen för regeringsinitiativet Fossilfritt Sverige. Det innebär att Tekniska verken fullt ut instämmer i uppvärmningsbranschens vision om att sektorn år 2045 ska vara en kolsänka som hjälper till att minska de totala svenska växthusgasutsläppen.

Mot bakgrund av den verksamhet Tekniska verken bedriver, där rådigheten i första hand ligger inom koldioxidutsläpp från kraftvärme- och biogasproduktion, väljer vi att svara kring betänkandets följande två delar; "Avskiljning och lagring av biogen koldioxid" (Del III) samt "Andra kompletterande åtgärder" (Del V).

En minskning av koldioxidutsläppen är viktigt och Tekniska verken anser därför att det är angeläget att Bio-CCS inte leder till minskade ambitionsnivåer när det gäller att sänka de fossila utsläppen. Det måste fortsatt vara den primära målsättningen i alla lägen, men där Bio-CCS är ett bra komplement för att nå ambitionen om att åstadkomma negativa koldioxidutsläpp.

Tekniska verken anser också att det är bra med en successiv uppbyggnad av kompletterande åtgärder i syfte att möjliggöra en kunskapsuppbyggnad från tidiga projekt, som sedan kan ligga till grund för kommande projekt. För att ytterligare möjliggöra en anpassning till den kunskap som byggs upp är det viktigt att i möjligaste mån implementera teknikneutrala styrmedel. Det minskar också risken för att samhället bygger in sig i ensidiga lösningar till höga kostnader.

Övergripande synpunkter på Del III – Avskiljning och lagring av biogen koldioxid

Tekniska verken är positiva till Bio-CCS och anser att det är en viktig metod att tillämpa för att åstadkomma negativa utsläpp av koldioxid. Vidare anser Tekniska verken att utredningens förslag om att tillämpa omvända auktioner av negativa koldioxidutsläpp genom bio-CCS troligtvis leder till att förhållandevis kostnadseffektiva lösningar prioriteras. En förutsättning för det är emellertid att tillräckligt många aktörer visar intresse så att det uppstår konkurrens mellan aktörerna. I syfte att säkerställa det är det viktigt att noga utreda hur auktionerna utformas och vilka eventuella justeringar som ska kunna tillåtas.

För aktörer som väljer att tidigt investera i lösningar för Bio-CCS kommer osäkerheten kring projektekonomi vara stor med beaktande av den långa drifts- och avtalstiden. Därför anser Tekniska verken att man bör titta på möjligheten att "garantera" tidiga projekt i syfte att undvika stora förluster för enskilda bolag alternativt skapa ett system som riskerar att driva upp kostnaden för staten till omotiverade nivåer.

Betänkandet lägger stor vikt vid storskaliga lösningar, men Tekniska verken anser att även mindre lösningar i vissa fall skulle kunna vara kostnadseffektiva. Det handlar då framförallt om anläggningar där man redan idag har rena flöden av biogen koldioxid (t.ex. från en uppgraderingsanläggning för biogas) och delar av investeringen således redan är gjord. Det

är viktigt att man inte sätter minimigränser och andra begränsningar som innebär att denna typ av koldioxidströmmar redan initialt exkluderas.

Tekniska verken anser att det måste förtydligas hur styrmedel för bio-CCS ska hanteras när koldioxidutsläppen är en mix mellan biogen och fossil koldioxid. Det här gäller bland annat vid energiåtervinning av avfall där plastinnehållet är den främsta källan till fossil koldioxid. Förhållandet mellan biogen och fossil koldioxid kommer förändras över tid och 2030 är förväntningen att andelen plast är betydligt lägre än idag. Tekniska verken menar således att det vore fel att begränsa och utforma stödsystemet så att det gör det svårt att investera i CCS-teknik vid energiutvinning ur avfall, då trots allt merparten av koldioxiden redan idag är biogen.

Ett ensidigt fokus på CCS-tekniken riskerar att leda fel, varför Tekniska verken vill framhålla vikten av att vara öppen även för andra tekniker. Betänkandet tar till viss del höjd för den problematiken, men här finns det anledning att betona vikten av att bibehålla en bred syn redan initialt. Det är vidare bra att man föreslår stöd till demoanläggningar samt forskning och utveckling och även här vill Tekniska verken framföra behovet av att bibehålla en bredd när det gäller olika tekniker.

Övergripande synpunkter på Del V - Andra kompletterande åtgärder

Utredningen redogör för ett antal andra tekniker förutom ökad kolsänka och Bio-CCS. Tekniska verken konstaterar dock att utredningens förslag utmynnar i en väl ensidig fokusering på biokol. Tekniska verken menar att det även i detta fall finns ett behov av att bibehålla ett bredare anslag, inte minst vad det gäller fortsatt forskning, för att fånga även andra alternativ som vi idag inte känner till. Exempelvis hade en djupare analys varit önskvärd kring hur tillämpningen av CCU skulle kunna bidra till de övergripande målen.

Övergripande synpunkter på Konsekvensanalys

Tekniska verken instämmer i utredningens slutsats att utan en utvecklad strategi med tillhörande styrmedel för kompletterande åtgärder kommer inte åtgärder att genomföras i tillräcklig omfattning. Här kommer styrmedlen vara mycket viktiga för att minska den affärsmässiga risken för de företag som väljer att satsa på Bio-CCS.

Fortsatt kontakt

Tekniska verken hoppas att Miljödepartementet kommer att beakta dessa synpunkter. Vi välkomnar frågor på detta remissyttrande.

Med vänlig hälsning

Klas Gustafsson

Vice vd, Tekniska verken i Linköping AB (Publ)